

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De ordine dicendoru[m] de donis: & quare vocentur dona. Pars I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

tur, liberos amat, proximos diligunt, his civium salutem gubernant, his socios circumspiciunt providentia protegit, iusta libertate decernunt, hisque sui memores alios fecere meredo. Et est politica prudentia, ad rationis normam, quae cogitat quaeque agit universa dirigere, ac nihil praeter rectum velle vel facere, humanisque actibus tanquam divinis arbitris providere. Prudentiae insunt ratio, intellectus, circumspicere, providentia, docilitas, cautio. Fortitudo animam supra periculi metum agere, nihilque nisi turpia timere, tollerare fortiter vel adversa vel prospera. Fortitudo praestat magnanimitatem, fiduciam, securitatem, magnificentiam, constantiam, tolerantiam, firmitatem. Temperantiam nihil appetere poenitendum, in medio moderationis legem excedere, sub iugo rationis cupiditatem domare. Temperantiam sequuntur modestia, verecundia, abstinentia, castitas, honestas, moderatio, parcitas, prudentia. Iustitiam servare unicuique quod suum est. De iustitia veniunt innocentia, amicitia, concordia, pietas, religio, affectus, humanitas. Secundae purgatorias vocant, hominis sunt qui Dei in se capax est, solus eorum quae animam eius expediunt qui decrevit se a corporis contagione purgare, & quaedam humanorum fugam solum se inferere dicitur. Haec sunt otiosorum qui a reipublicarum actibus se sequestrant. Harum quid singula velint, superius expressimus, cum de virtutibus philosophantium diceremus. Tertiae sunt purgatione defecantur animi, ab omni mundi huius aspergine deterrunt. Illa prudentiae est divina non quasi in electionem praeferre, sed solum nosse, & haec tanquam nihil aliud sit intueri, temperantiae terrena cupiditates non reprimere, sed penitus obliuisci. Fortitudinis passionem ignorare, non vincere, ut nesciat irasci, cupiat nihil. Iustitiae itaque cum superna & divina mente sociari, ut servet perpetuum cum ea foedus imitatio. Quarta exemplares quae in divina mente consistunt, a quarum exemplo reliquae omnes personae ordinata defluunt. Nam si rerum, aliarum multo magis virtutum ideas esse in mente credendum est. Illic prudentia est mens divina. Temperantia quae in se perpetua intentione convertitur. Fortitudo quae semper eadem nec aliquando mutatur. Iustitia quae perpetua lege a sempiterna operis sui continuatione non deflectit.

Quarta partis principalis, de Donis, Tractatus

De ordine dicendorum de donis: & quae vocentur dona. PARS I.

Dicendum est de donis quae Christus in se habuit. Et inquit Requiescet super eum Spiritus domini, &c. Quae etiam fidelibus dedit, ad Eph. 4. Ascendens in altum captivum duxit captivitatem dedit dona hominibus. De donis veniunt

hoc modo ageretur. ¶ Primo ostēdetur quare dona vocētur. ¶ Se-
 cūdo, tāgentur al: qua pertinētia ad cōmendationē donorū, & ad
 manifestandum numerum eorum. ¶ Tertio, ageretur per ordinē
 de singulis. ¶ Circa primam notandum quod Deus volens ostē-
 dere hominibus sanctitatem Christi mediatoris Dei & homi-
 num in quo sperare debebant, iuxta illud Eccl. 24. In me omnis
 spes vitæ & virtutis, voluit ostendere eum conceptum esse ex
 Spiritu sancto. Matth. 1. Inuenta est in vtero habens de Spiritu
 sancto. In eodem. Quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto
 est. Item voluit ostendere Spiritum sanctum in eo continuē
 mansurum, vnde Esaias loquens de flore ex quo mundus spe-
 rare debeat fructum salutis, ait: Requiescet super eum spiritus
 domini. ibi dicit gl. In Euāgelio Nazareorum, quod Hebraicē
 scriptum est, ita habetur: Factum est cū ascendisset dominus
 de aqua, descendit fons omnis spiritus, & requieuit super eum,
 & dixit ei: Expectabā te, fili mi, in omnibus prophetis, vt veni-
 res & requiescerem in te. Tu es enim requies mea, tu es filius
 meus primogenitus qui regnas in sempiternum. Et Io. 1. Vidi,
 inquit Ioannes Baptista, spiritū descendentem quasi columbam
 de caelo, & manentem super eum, & ego nesciebam: sed qui mi-
 si me baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quē videris Spi-
 ritum descendētem & manentē super eum, hic est qui baptizat
 in Spiritu sancto. gl. Specialiter dicitur spiritus manere in Chri-
 sto, a quo nunquam per peccatum recessit. Esa. 61. Spiritus do-
 mini super me. Item gl. super Ioannē Spiritu sanctus in sanctos
 venit, & propter peccata recedit. Secundum aliquem effectum,
 descensus spiritus super Christū in specie columbæ, idē ostendit
 quod ostendit vox de caelo veniens Matt. & Luc. 3. Hic est filius
 meus dilectus &c. Spiritus enim sonat idem quod charitas, sicut
 dicit gl. super illud Apoc. 1. A septē spiritibus qui in conspectu
 throni eius sunt. Similis vox audita est in trāsfiguratione. Mat.
 17. vbi verō Esaias ostēdit Spiritū sanctū in Christo māsurum,
 enumerātur nobiles effect⁹ qui à Spiritu sancto fuerūt in Chri-
 sto, cū dicitur: Requiescet super eū spiritus sapientiæ & intel-
 lectus &c. Illi verō effectus rectissime dona vocantur: vel septi-
 formis gratia Spiritu sancti. Cū enim Spiritu sanctus bonitas
 sit liberalissime se & sua cōmunicās: ipse est primū donum, quia
 se gratisimē cōmunicat. Aug. Magna misericordia Dei donum
 dat æquale sibi. Nā Spiritu sanctus donū est. De hoc dono legi-
 tur Act. 2. Baptizetur vnusquisq; vestrum in nomine Iesu Chri-
 sti in remissionē peccatorū vestrorum, & accipietis donū Spi-
 ritu

ritu sancti. In ipso etiã datur liberalissimè cætera dona: ideo effectus Spiritus sancti rectissimè dona vocatur. Nomine enim domini gratitudo vel liberalitas insinuat. Donum enim iuxta verbum, est dario irredibilis, quæ scilicet fit sine spe retributionis. Sen. lib. 4. de Beneficiis: Non est beneficium quod in questum mutatur. Idem in eodẽ: Si Deum imitaris, da gratis beneficia. Item rectissimè vocatur sepriformis gratia. Gratia enim dicitur ea quæ gratis datur. Præterea ubi enumeratur illi seprẽ effectus Spiritus sancti qui in Christo fuerunt, agitur de filio Dei veniente in sponsam suam. Sponsus verò ad sponsam veniens dona contulit afferre: ideo congruè illi septem effectus dona vocantur.

De commendatione donorum, & numeri eorum manifestatione.

P A R S II.

Circa secundum notandum, quod ista septem dona sunt quæ septem stellæ in dextra Christi. Apoc. 1. & 3. & Stellæ dicitur sunt, quia nocte præsentis vitæ illuminant. Præsens vita vocatur, & propter aduersitates quibus plena est, & propter tenebrositatem culpæ & ignorantie quæ in ea abudant. In dextera vero Christi sunt hæ stellæ, quia Christus donationem horum donorum ad manum suam retinuit. Item hæc dona sunt septem lucernæ de quibus Exod. 26. Facies lucernas septem, & pones eas super candelabrum. gloss. Lucernæ septem, sunt septem dona Spiritus sancti, quæ in Christo cuncta semper manserunt, & fidelibus secundum voluntatem eius distributa sunt. Hæc super candelabrum ponuntur, quia requiescit super Christum Spiritus sapientie &c. Item hæc dona sunt septem lampades, de quibus Apoc. 4. & 7. Lampades ardentes erant ante thronum, quæ sunt septem spiritus Dei. Interli. Dona Spiritus sancti quæ accenduntur & illuminant, parata omnibus, quæ sunt sedes Dei. Itẽ hæc dona sunt septem oculi. Apoc. 4. Et oculos septem, qui sunt septem spiritus Dei. Zac. 4. Super lapidẽ vnum septem oculi sunt. Et exponit gl. de Christo, qui est lapis angularis coniungens duos parietes in vnum, super quẽ lapidem sunt septem oculi. De quibus Esaia 11. Requiescet super eum Spiritus Domini &c. Item hæc dona sunt septem crines qui caput Ecclesie, Christum scilicet, ornauerunt: quibus etiã caput spõsæ Christi, scilicet cor, debet esse ornatum. Hos crines demones conantur abraderẽ. His crinibus ablati homo debilis remanet, vt Samson. Iudi. 16. Isti septem dona sunt contra septem mala, quæ enumerat Gr. super illud Iob. 1. Vetus vehemens irruit à regione deserti &c. His verbis Spiritus qui metit ante omnia prudentia, temperantia, fortitudo